

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ
UNIVERSITY OF THE
AEGEAN

Πανεπιστήμιο Κύπρου
University of Cyprus
Βιβλιοθήκη/Library

Εθνικό
Μετσόβιο
Πολυτεχνείο

National
Technical
University of
Athens

Ενότητα 2

Η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

Disclaimer: Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου αναγνωρίζει ότι το παραγόμενο έργο, τα εργαλεία και η μεθοδολογία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του Impact Hub Athens και αποδέκτης του παραγόμενου έργου είναι αποκλειστικά μέλη του XXX και των συνεργατών του consortium για χρήση σχετικά με την υλοποίηση του έργου Interreg V-A Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020 με τίτλο [«Διασυνοριακό δίκτυο προώθησης της επιχειρηματικότητας σε εντυπο-ανάπηρα άτομα με χρήση έξυπνων εργαλείων πρόσβασης στις βιβλιοθήκες»](#) και ακρωνύμιο «ΟΜΗΡΟΣ» και του φοιτητικού τους κοινού.

Η χρήση πέραν των συμφωνημένων σκοπών και ατόμων δεν επιτρέπεται χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της Impact Hub Athens.

Διασυνοριακό Δίκτυο Προώθησης της Επιχειρηματικότητας
σε Εντυπο-ανάπηρα Άτομα με χρήση Έξυπνων Εργαλείων
πρόσβασης στις Βιβλιοθήκες

Περιεχόμενα

- Γνωριμία
- Εισαγωγή στην κοινωνική επιχειρηματικότητα
- Τα Μοντέλα Κοινωνικών Επιχειρήσεων
  - Παραδείγματα Κοινωνικών Επιχειρήσεων
- Ο κοινωνικός επιχειρηματίας και τα χαρακτηριστικά του
- Δημιουργώντας την δική μου κοινωνική επιχείρηση

Γνωριμία

Γνωριμία (1)

Ας συστηθούμε

- Όνομα
- Ιδιότητα
- Ποιο κοινωνικό πρόβλημα πρόκληση με κινητοποιεί; Τι θα άλλαζα αν είχα όλους τους διαθέσιμους πόρους που χρειάζονται;

Γνωριμία (2)

Τι θα ήθελα να μάθω-εξερευνήσω από το σημερινό εργαστήριο;

Τι είναι κοινωνική επιχειρηματικότητα; (1)

Γιατί χρειάζεται να δώσουμε το χαρακτηρισμό **κοινωνική**;

Τι διαχωρίζει την **κοινωνική επιχειρηματικότητα** από την επιχειρηματικότητα όπως τη γνωρίζουμε;

Τι είναι κοινωνική επιχειρηματικότητα; (2)

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις είναι το πνεύμα της Επιχειρηματικότητας με την ψυχή του Ακτιβισμού

Ορισμός

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις μέσα από ευέλικτες και καινοτόμες ενέργειες, ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες και έχουν σαν στόχο να λύσουν κοινωνικά προβλήματα, να βελτιώσουν το επίπεδο ζωή των εμπλεκόμενων μερών και να έχουν θετικό κοινωνικό αντίκτυπο.

Η επίδραση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Σε ευρωπαϊκό και σε διεθνές επίπεδο, η κοινωνική επιχειρηματικότητα παρουσιάζεται ως βασικός συντελεστής οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής, με επίκεντρο τον άνθρωπο και τον πλανήτη.

Οι φορείς κοινωνικής οικονομίας στην Ευρώπη - κυρίως μικρομεσαίες επιχειρήσεις - αντιπροσωπεύουν 2 εκατομμύρια επιχειρήσεις που αντιστοιχούν στο 10% του συνόλου των Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και απασχολούν πάνω από 11 εκατομμύρια υπαλλήλους. Πρόκειται για μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, συνεταιρισμούς και επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες και προϊόντα και δραστηριοποιούνται σε διάφορους κλάδους της οικονομίας (γεωργία, υγεία, τουρισμός, εμπόριο, τραπεζικός και ασφαλιστικός τομέας).

Μια συνεχώς αυξανόμενη τάση

Πολλοί πιστεύουν ότι οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις είναι το μέλλον της Επιχειρηματικότητας για μια σειρά λόγων:

- Περισσότερο συνειδητοποιημένοι καταναλωτές
- Διεκδίκηση διαφάνειας ως προς τους τρόπους παραγωγής και διάθεσης
- Ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης
- Αύξηση της αίσθησης της κοινωνικής προσφοράς
- Μετατόπιση των επιχειρήσεων ως φορείς αλλαγής
- Αναζήτηση βιώσιμων πρακτικών από μη-κερδοσκοπικούς και κοινωνικούς φορείς

Στόχευση κοινωνικών επιχειρήσεων (1)

Βιωσιμότητα & Κοινό Όφελος

Η κοινωνική επιχείρηση αποτελεί τον λεγόμενο τρίτο τομέα της οικονομίας αφού συνδυάζει λειτουργίες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα όπως και της κοινωνίας των πολιτών.

Στόχευση κοινωνικών επιχειρήσεων (2)

Βιωσιμότητα & Κοινό Όφελος

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δίνει στον όρο «κοινωνική επιχείρηση» το ακόλουθο περιεχόμενο:

«ένας φορέας της κοινωνικής οικονομίας, του οποίου πρωταρχικός στόχος είναι όχι η δημιουργία κερδών για τους ιδιοκτήτες ή τους εταίρους της αλλά η ύπαρξη θετικού κοινωνικού αντικτύπου. Δραστηριοποιείται στην αγορά παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο, και χρησιμοποιεί τα κέρδη κυρίως για κοινωνικούς σκοπούς. Υπόκειται σε υπεύθυνη και διαφανή διαχείριση, ιδίως ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή εργαζομένων, καταναλωτών και παραγόντων που επηρεάζονται από τις εμπορικές της δραστηριότητες» (Social Business Initiative, Οκτώβριος 2011).

Στόχευση κοινωνικών επιχειρήσεων (3)

Βιωσιμότητα & Κοινό Όφελος

Οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις έχουν διπλό χαρακτήρα:

- Τη δημιουργία οικονομικά βιώσιμων δομών που είναι κερδοφόρες
- Το θετικό κοινωνικό και περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο σύμφωνα με το σκοπό τους

Μοντέλα κοινωνικής επιχειρηματικότητας (1)

Επανασχεδιάζοντας το σύστημα

Οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις προτείνουν ένα νέο τρόπο λειτουργίας τόσο στην εσωτερική τους δομή και οργάνωση, όσο και στον τρόπο που παράγουν αξία και διαθέτουν προϊόντα και υπηρεσίες στην αγορά. Η διακυβέρνηση, οι εργασιακές σχέσεις και η τοποθέτηση τους ικανοποιούν και προωθούν βασικές κοινωνικές αξίες.

Μοντέλα κοινωνικής επιχειρηματικότητας (2)

Επανασχεδιάζοντας το σύστημα

- Δημιουργία θέσεων εργασίας για αυτούς και για τους άλλους.
- Εφαρμογή πράσινων περιβαλλοντικών και κυκλικών πρακτικών.
- Παροχή υπηρεσιών για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών.
- Επένδυση κερδών από επιχειρηματικές ενέργειες για την υλοποίηση κοινωνικών έργων.
- Προώθηση του δίκαιου εμπορίου.
- Εφαρμογή νέων καινοτόμων μεθοδολογιών σε παραδοσιακούς κλάδους και πρακτικές.

Μοντέλα κοινωνικής επιχειρηματικότητας (3)

Οι ωφελούμενοι ως Εργαζόμενοι - Δημιουργία Θέσεων Εργασίας

Περιοδικό Δρόμου Σχεδία

Νομική μορφή: ΑΜΚΕ

Έτος ίδρυσης: 2013

Κλάδος δραστηριοποίησης- Αντικείμενο: Ευπαθείς ομάδες, Ένταξη, Ενημέρωση

Website: <http://www.shedia.gr/>

Το περιοδικό “Σχεδία”, πρωτοβουλία του “ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΜΚΟ” είναι το μοναδικό ελληνικό περιοδικό δρόμου, εκδίδεται από το Φεβρουάριο του 2013 και υποστηρίζει άστεγους και κοινωνικά αποκλεισμένους να επανενταχθούν στον κοινωνικό ιστό. Δίνει την ευκαιρία σε ανθρώπους που έχουν βρεθεί στο περιθώριο να εξασφαλίσουν αξιοπρεπώς ένα εισόδημα και να ξαναχτίσουν τις ζωές τους, ενώ παράλληλα προσφέρει ενημέρωση πάνω σε θέματα επικαιρότητας. Σήμερα, η μηνιαία πώληση της «Σχεδίας» ανέρχεται στα 22.000 αντίτυπα ενώ ο αριθμός των συμπολιτών μας που συμμετέχουν και υποστηρίζονται από τη συγκεκριμένη ενέργεια ξεπερνά τους διακόσιους (200). Η «Σχεδία» είναι μέλος, μεταξύ άλλων, του Διεθνούς Δικτύου Περιοδικών Δρόμου και του Παγκοσμίου Κυπέλλου Αστεγών (Homeless World Cup)

Μοντέλα κοινωνικής επιχειρηματικότητας (4)

Βιωσιμότητα και Περιβάλλον - Εφαρμογή πράσινων περιβαλλοντικών και κυκλικών πρακτικών.

Καλλονή-Κελλιά Τήνου

Νομική μορφή: Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

Έτος ίδρυσης: 2013

Κλάδος δραστηριοποίησης - Αντικείμενο: Ανακύκλωση και διαχείριση απορριμμάτων, προώθηση πράσινων μορφών ενέργειας

Website: <http://kalloni-tinos.gr/>

Η ΚοινΣΕπ Καλλονή-Κελλιά στοχεύει στην αειφόρο ανάπτυξη του νησιού με την ενεργό συμμετοχή των κατοίκων και με αξιοποίηση όλων των παραγόμενων προϊόντων προς όφελος της τοπική κοινωνίας και με σεβασμό στο περιβάλλον και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Τήνου. Έχει προχωρήσει σε μεγάλα και φιλόδοξα προγράμματα ανακύκλωσης απορριμμάτων (χαρτί, γυαλί, αλουμίνιο κ.α.) αλλά και διαχείρισης αυτών, όπως την επεξεργασία βιομάζας. Επιπλέον προσπαθεί να ιδρύσει μονάδες παραγωγής πράσινης ενέργειας ώστε να εκμεταλλευτεί τις πλούσιες πηγές του νησιού (αιολική, ηλιακή και γεωθερμική ενέργεια). Τέλος, διοργανώνει προγράμματα ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των κατοίκων, σε θέματα ανακύκλωσης, προστασίας περιβάλλοντος και κοινωνικής οικονομίας. Η ΚοινΣΕπ Καλλονή-Κελλιά έχει κατορθώσει να καταστεί παράδειγμα αειφόρου ανάπτυξης, με τη διαχείριση μεγάλου όγκου αποβλήτων και την εμφύσηση του οράματός της στην τοπική κοινωνία.

Μοντέλα κοινωνικής επιχειρηματικότητας (5)

Επιχειρηματικές ενέργειες για την υλοποίηση κοινωνικών έργων

Epanekinissis

Νομική μορφή: Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

Έτος ίδρυσης: 2015

Κλάδος δραστηριοποίησης - Αντικείμενο: Ανακύκλωση & Εμπόριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών Εξοπλισμού, Τεχνική Υποστήριξη, Εκπαίδευση

Website: <https://epanekkinisis.gr/>

Βασισμένο στο κίνημα “Ένας υπολογιστής ανά μαθητή” - (One Laptop Per student), στόχος της δράσης του είναι να παρέχουν σε κάθε μαθητή σε όλα τα σχολεία της χώρας έναν χαμηλού κόστους, χαμηλής ισχύος, συνδεδεμένο στο διαδίκτυο laptop, το οποίο διαθέτει κατάλληλο εκπαιδευτικό λογισμικό, ώστε όλοι οι μαθητές να έχουν την δυνατότητα να έχουν τον προσωπικό τους ηλεκτρονικό υπολογιστή, αναπτύσσοντας τις μαθησιακές τους ικανότητες και γνωρίζοντας τον κόσμο του σύγχρονου διαδικτύου. Παράλληλα, ανακυκλώνουν τεχνολογικό εξοπλισμό από μεγάλες εταιρείες και τον ανακατασκευάζουν εκπαιδεύοντας ταυτόχρονα νέους ως τεχνικούς για την επισκευή και τη συναρμολόγηση τους.

Μοντέλα κοινωνικής επιχειρηματικότητας (6)

Βιωσιμότητα και Περιβάλλον - Εφαρμογή πράσινων περιβαλλοντικών και κυκλικών πρακτικών.

Εναλεία

Νομική μορφή: ΑΜΚΕ

Έτος ίδρυσης: 2017

Κλάδος δραστηριοποίησης - Αντικείμενο: Ανακύκλωση και διαχείριση απορριμμάτων και πλαστικών από τη θάλασσα, Εκπαίδευση

Website: <https://enaleia.com/el/>

Η Εναλεία ξεκίνησε ως η πρώτη σχολή επαγγελματικής αλιείας στην Ελλάδα για να αντιμετωπίσει το μείζον πρόβλημα της εποχής, την ανεργία των νέων. Κατά τη διάρκεια των πρώτων εκπαιδευτικών αλιευτικών εκδρομών, συνειδητοποιήσαμε ότι πολλοί αλιείς πιάνουν πλαστικό που το πετούσαν πίσω στη θάλασσα. Σήμερα μέσω του Mediterranean CleanUp, ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα καθαρισμού των θαλασσών στη Μεσόγειο αξιοποιώντας τους ίδιους τους ψαράδες συλλέγουν τόνους πλαστικών προστατεύοντας τα θαλάσσια οικοσυστήματα και ενδυναμώνοντας τις τοπικές αλιευτικές κοινότητες και εντάσσοντας το θαλάσσιο πλαστικό που συλλέγεται στην κυκλική οικονομία για τη παραγωγή νέων προϊόντων.

Μοντέλα κοινωνικής επιχειρηματικότητας (7)

Παροχή Υπηρεσιών για τη κάλυψη κοινωνικών αναγκών

Liminal - Πρόσβαση στον Πολιτισμό

Νομική μορφή: Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

Έτος ίδρυσης: 2017

Κλάδος δραστηριοποίησης - Αντικείμενο: Πολιτιστική Εκπαίδευση - Καλλιτεχνικές Εκδηλώσεις

Website: <http://liminal.eu/>

Η Liminal προωθεί την ισότιμη συμμετοχή όλων στα αγαθά του πολιτισμού. Με στόχο την ανάπτυξη μιας δημιουργικής βιομηχανίας βασισμένης στην πολυφωνία και την διαφορετικότητα, εστιάζει τη δραστηριότητά της σε τρεις βασικούς τομείς:

Συμπεριληπτική Εκπαίδευση, Υπηρεσίες Προσβασιμότητας και Παραγωγές.

Παρέχει υπηρεσίες προσβασιμότητας σε πολιτιστικούς φορείς και παραγωγές (υποτιτλισμός, ακουστική περιγραφή, προσβασιμότητα υποδομών, νοηματική διερμηνεία κα.), εξασφαλίζοντας την ισότιμη συμμετοχή όλων. Απώτερος σκοπός της είναι η δυνατότητα επαφής και ενασχόλησης όλων όσων το επιθυμούν με την πολιτιστική, καλλιτεχνική και δημιουργική διαδικασία χωρίς περιορισμούς. Βασική προτεραιότητα της είναι η τοποθέτηση της **προσβασιμότητας στο προσκήνιο του κοινωνικού διαλόγου** και η ανάπτυξη μιας κοινής προσέγγισης για την αντιμετώπιση των σχετικών προκλήσεων σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.

Μοντέλα κοινωνικής επιχειρηματικότητας (8)

Δίκαιο Εμπόριο

Fabric Republic

Νομική μορφή: ΑΜΚΕ

Έτος ίδρυσης: 2019

Κλάδος δραστηριοποίησης - Αντικείμενο: Βιώσιμη Μόδα

Website: <https://www.fabricrepublic.gr/>

Η Fabric Republic είναι ένα καινοτόμο και ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης πλεονάζοντος ρουχισμού, το οποίο εστιάζει στις κοινωνικές ανάγκες του σήμερα, στη βιωσιμότητα και την αιεφόρο ανάπτυξη. Μετά την συλλογή, διαλογή και κατηγοριοποίηση των ρούχων, διανέμη προς κοινωφελείς οργανισμούς και προωθεί την επαναχρησιμοποίηση μέσα από σχεδιασμό και παραγωγή upcycled δημιουργιών.

Μοντέλα κοινωνικής επιχειρηματικότητας (9)

Νέες Καινοτόμες Πρακτικές

Aegean Cargo Sailing

Νομική μορφή: Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

Έτος ίδρυσης: 2019

Κλάδος δραστηριοποίησης - Αντικείμενο: Τουρισμός, Προώθηση Μικρών Παραγωγών, Μεταφορές

Website: <https://aegeancargosailing.org/>

Προσφέρουν τουριστικά ταξίδια με ιστιοπλοϊκά ενώ την ίδια στιγμή, μεταφέρουν προϊόντα μικρών παραγωγών από τα νησιά σε εστιατόρια και καταστήματα στην Ελλάδα και την Ιταλία ενώ τα προσφέρουν στους πελάτες τους και κάνουν μικρές πωλήσεις στο ιστιοπλοϊκό.

Μειώνουν δραματικά την χρήση πετρελαίου, δημιουργώντας μία βιώσιμη εναλλακτική στις θαλάσσιες μικρο-μεταφορές. Το 2021 μελέτησαν την τοποθέτηση φωτοβολταϊκού πάνελ για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της μεταφοράς, ενισχύοντας ακόμα περισσότερο το θετικό τους αποτύπωμα στο περιβάλλον.

Κεντρικές αρχές (1)

Ποιοι είναι οι πυλώνες που καθορίζουν την ταυτότητα των Κοινωνικών Επιχειρήσεων;

Κοινωνική Διασταση

- Έχουν σαφή κοινωνικό και περιβαλλοντικό σκοπό που περιγράφεται στα διοικητικά τους έγγραφα
- Τα αποτελέσματά τους καταμετρώνται κυρίως σε σχέση με την κοινωνική τους αποστολή

Κεντρικές αρχές (2)

Ποιοι είναι οι πυλώνες που καθορίζουν την ταυτότητα των Κοινωνικών Επιχειρήσεων;

Οικονομική Διάσταση

- Δημιουργούν το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός τους μέσα από εμπορικές δραστηριότητες (προϊόντα ή υπηρεσίες)
- Επανεπενδύουν το μεγαλύτερο μέρος των κερδών τους
- Είναι κατά το δυνατόν ανεξάρτητες από δομές της πολιτείας και του ιδιωτικού τομέα

Κεντρικές αρχές (3)

Ποιοι είναι οι πυλώνες που καθορίζουν την ταυτότητα των Κοινωνικών Επιχειρήσεων;

Συμπεριληπτική/Συμμετοχική Διάσταση

- Χρησιμοποιούν συμμετοχικές διαδικασίες και βασίζονται στην ενεργή συμμετοχή τόσο των μελών τους όσο και εκπροσώπων της τοπικής κοινότητας. Τα συμφέροντα όλων των μερών εκπροσωπούνται όλα κατά τη λήψη αποφάσεων.
- Αναπτύσσουν υπεύθυνες δράσεις, λειτουργούν με διαφάνεια και αλληλοϋποστηρίζονται

Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες (1)

Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά τους;

Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες δεν περιμένουν τη θετική αλλαγή να συμβεί.

Είναι εκείνοι που την οδηγούν.

Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες (2)

Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά τους;

Οι **κοινωνικοί επιχειρηματίες** λειτουργούν ως καταλύτες, μετασχηματίζοντας διαφορετικούς κλάδους της οικονομίας, οδηγώντας παράλληλα τη κοινωνική καινοτομία.

- Δίνουν έμφαση στην αλλαγή μιας δεδομένης κοινωνικής κατάστασης.
- Προσδιορίζουν και εφαρμόζουν πρακτικές λύσεις σε κοινωνικά προβλήματα, συνδυάζοντας την καινοτομία, την επινοητικότητα και τις ευκαιρίες της αγοράς.
- Καινοτομούν βρίσκοντας ένα νέο προϊόν, μία νέα υπηρεσία, μία νέα προσέγγιση σε ένα κοινωνικό πρόβλημα ή ακόμη και αλλάζοντας τον τρόπο λειτουργίας της αγοράς.

Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες (3)

Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά τους;

Χρησιμοποιώντας **επιχειρηματικές μεθόδους** και έχοντας **επιχειρηματικό ζήλο** και το **θάρρος** να καινοτομούν ξεπερνούν τις παραδοσιακές πρακτικές.

- Είναι συγκεντρωμένοι στον στόχο τους, ακόμα και σε δυσμενείς συνθήκες.
- Δεν φοβούνται να αναλάβουν το ρίσκο μιας πρωτοβουλίας.
- Έχουν κάποιο συγκριτικό πλεονέκτημα στον τομέα τους.

Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες (4)

Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά τους;

Ένας κοινωνικός επιχειρηματίας δημιουργεί ισχυρούς και βιώσιμους οργανισμούς.

- Είναι επίμονοι στον σκοπό τους και πολλές φορές παίρνουν τα ανάλογα ρίσκα για να συνεισφέρουν θετικά στην οικονομική και κοινωνική εξέλιξη.
- Μετρούν και παρακολουθούν τα αποτελέσματα των δράσεών τους.
- Τους χαρακτηρίζει μία υγιής ενεργητικότητα.

Συζήτηση

1. Πως μπορούμε να ενισχύσουμε περισσότερο την κοινωνική επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα σήμερα;
2. Τι μπορούμε να κάνουμε ως
  - a. πολίτες
  - b. επαγγελματίες
3. Τι χρειάζομαι για να ξεκινήσω τη δική μου κοινωνική επιχείρηση; Τι με κινητοποιεί και τι εντοπίζω ως πρόκληση;

Συμπεράσματα

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!